

ONDERZOEK DOOR
HEMBYSE ARCHEOLOGIE :
Dessel, Turnhoutsebaan 28-36

Voorliggend document is een:

Historisch/archeologisch onderzoek	☐
Verslag van resultaten	☐
Aanvraag toelating vooronderzoek	☐
Aanvraag onderzoek i.k.v. wetenschappelijke vraagstelling	☐
Programma van Maatregelen	☒
Archeologierapport	☐
Eindrapport	☐
Privacyfiche (enkel AOE)	☐
Ander:	☐

MAATREGELEN :

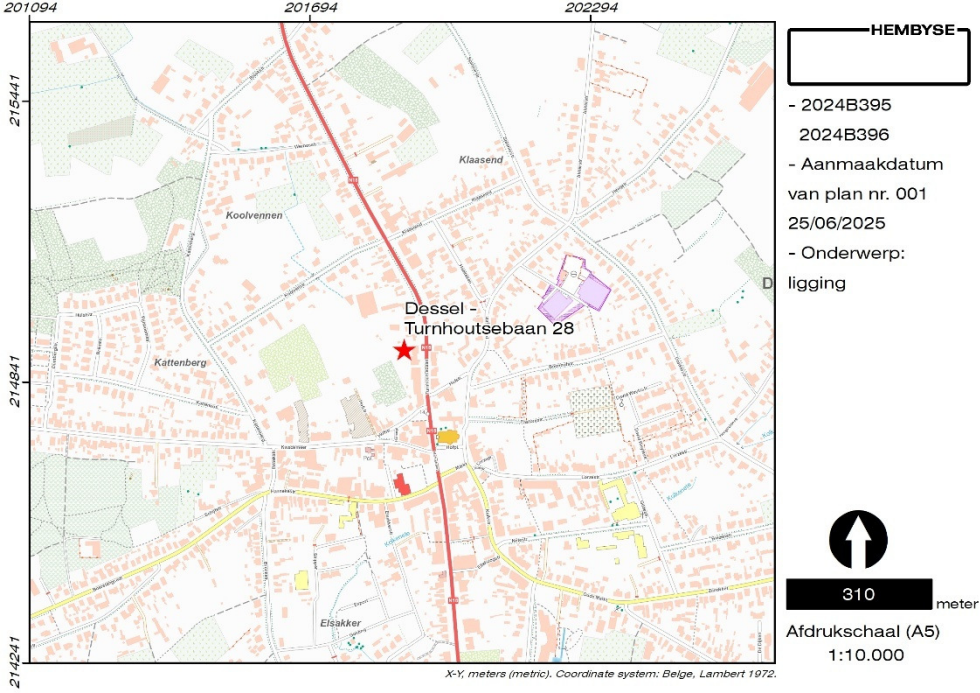
GEEN MAATREGELEN = VRIJGAVE

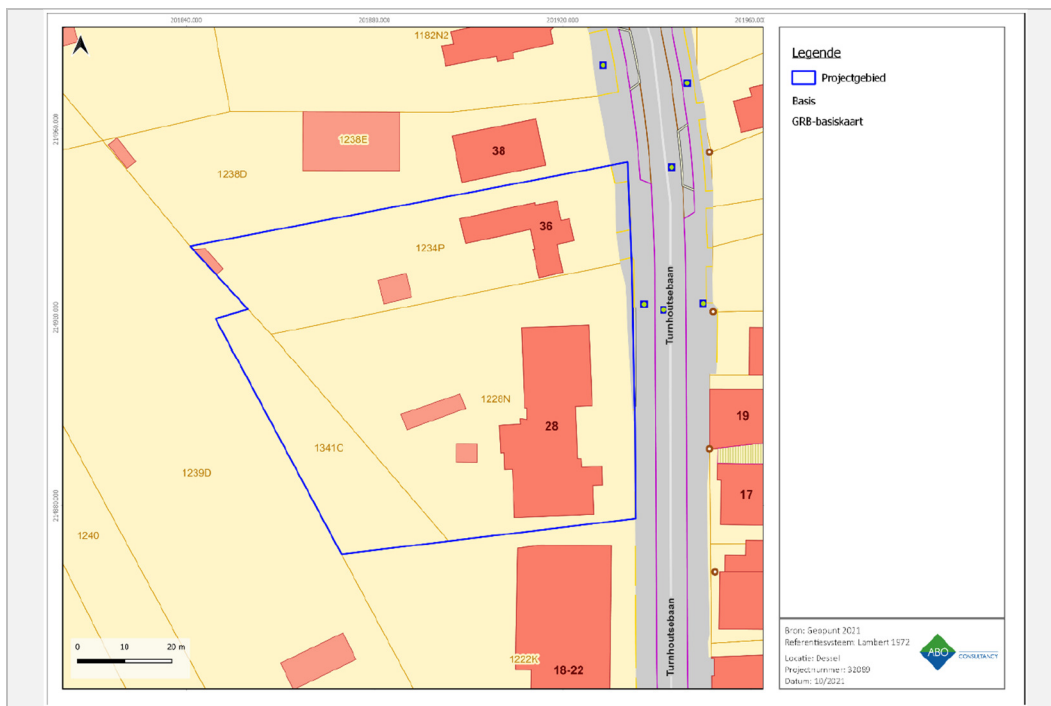
INHOUDSOPGAVE

1	Administratieve gegevens.....	3
1.1	Situering van het onderzoeksgebied	3
1.2	Projectcodes of ID nummers.....	5
1.3	Betrokken actoren	6
1.4	Bewaring van de data	7
2	Dataset en waardering	8
2.1	Archeologietraject	8
2.1.1	Bestaande data	8
2.1.2	Ontbrekende data.....	10
2.1.3	Waardering	11
2.2	Besluit.....	13
2.2.1	Vrijgave	13
2.2.2	Advieszone GGA.....	13
2.2.3	Risico-analyse CTE	14
3	Literatuuroverzicht	15
3.1	Naslagwerken.....	15
3.2	Online bronnen	17
4	Lijst van figuren	18

1 Administratieve gegevens

1.1 Situering van het onderzoeksgebied

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Dessel	
Deelgemeente	Nvt.	
Straat en straatnummer	Turnhoutsebaan 28-36	
Lambert 72-coördinaten	Lambertcoördinaten (1972; EPSG:31370)	Bereik: 201.840,73 – 214.869,68 201.935,46 – 214.952,98
Perceelsoppervlakte	5736,63m ²	
Oppervlakte bodemingreep	100%	
		
Kadastrale situering	Afdeling	DESSEL
	Sectie	B
	Percelen	13006B1228/00N000, 13006B1341/00C000 en 13006B1234/00P000

Datum van toekenning van de onderzoeksopdracht aan Hembyse bv	5 maart 2025
Situering van de opdracht binnen het archeologietraject	Nota van het uitgesteld vooronderzoek
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.
Opgemaakt volgens :	De Code van Goede Praktijk (hierna: CGP) voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren, werd op 11 december 2015 door de bevoegde minister vastgesteld. Sinds 1 april 2016 vervangt de Code van Goede Praktijk definitief de archeologische Minimumnormen. Sinds 1 april 2019 geldt versie 4.0 van de Code.
Duur van de opdracht	2 werkdagen (excl. verwerking en rapportage)
Kostprijs van de opdracht (enkel zichtbaar in privacyfiche)	

1.2 Projectcodes of ID nummers

	Projectcode	ID nummer
Bureaustudie (ifv verkaveling)		
Bureaustudie (ifv sloop)	2021J268	22104
Bureaustudie (ifv stedenbouw)		
Landschappelijk bodemonderzoek	2024B395	
Verkennde boringen		
Waarderende boringen		
Prospectie met ingreep in de bodem	2024B396	
Opgraving		
Interne projectsigle Hembyse BV	DES-TUR	

1.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse BV (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
Veldwerkleider	Bart De Smaele	
Assistent-archeoloog/archeologen		
Aardkundige, assistent-aardkundige	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
CTE-deskundige en erkend metaaldetectorist	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
Andere (regio)specialisten	Alde Verhaert (AOE)	
Initiatiefnemer en zakelijkrechthouder (enkel zichtbaar in de privacyfiche)	Privaatrechtelijk	☒
	Publiekrechtelijk	☐
Omgevingsvergunning(en):	Verkaveling van gronden (verkaveling)	☐
	Verkaveling van gronden (sloop)	☐
	Stedenbouwkundige handelingen (slopen)	☒
	Stedenbouwkundige handelingen (bouwen)	☒
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed, Regio: oost	☒
	IOED: Stuifzand	☒
	Onroerenderfgoedgemeente:	☐

1.4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gentbrugge, 2025
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	326
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2025. <i>Nota van het uitgesteld vooronderzoek aan de Turnhoutsebaan 28-36 te Dessel</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 326, Gentbrugge.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	
Foto's, plannen en tekeningen	©Hembyse BV, tenzij anders beschreven

2 Dataset en waardering

2.1 Archeologietraject

2.1.1 Bestaande data

Het archeologietraject bestaat uit een aantal onderzoeksmethodes, waarvan is afgewogen of deze “mogelijk” (uitvoerbaar), “nuttig” (archeologisch relevant), “schadelijk” (schadelijk voor het archeologisch bodemarchief) en noodzakelijk (noodzakelijk voor de waardering van het archeologisch kennispotentieel) zijn.

Op basis van het uitgevoerde traject kunnen de reeds toegepaste methodes worden getoetst.

Bureauonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☒

toelichting

Op basis van het bureauonderzoek waren er niet voldoende gegevens om het archeologisch kennispotentieel van het gebied volledig en met zekerheid te bepalen. Het bureauonderzoek had geen specifieke aanwijzingen voor de staat van de bewaring van de bodem of een inzicht in een archeologische verwachting geboden.

Controleboringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☒	☐	☐	☐

toelichting

Er waren in functie van het bureauonderzoek geen controleboringen uitgevoerd.

Landschappelijke boringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☐	☐	☐	☒

toelichting

De landschappelijke boringen zijn uitgevoerd in een uitgesteld archeologietraject, paleo-horizonten waren duidelijk afwezig.

**Prospectie met
ingreep in de
bodem ifv
sporensites
(proefsleuven,
proefputten)**

Mogelijk Nuttig Schadelijk Noodzakelijk Uitgevoerd

toelichting

Het proefsleuvenonderzoek kon worden uitgevoerd in een uitgesteld traject. Er werd een grotendeels verstoord terrein aangetroffen, waarbij enkel sporen van landindeling en 1 afvalkuil (post WO2) werd aangetroffen.

Dit leidt tot de vraag: zijn deze methodes voldoende zodat een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de eventueel reeds gekende archeologische sporen mogelijk zijn ?

Antwoord: JA NEE

Indien de dataset volledig is, kan deze aan de geplande werken worden getoetst en kan een beslissing genomen worden over de impact van de geplande werken.

Indien de dataset onvolledig is, worden in de volgende hoofdstukken verdere maatregelen getoetst.

2.1.2 Ontbrekende data

Indien de dataset onvolledig is, dient een afweging te worden gemaakt van mogelijke onderzoeksmethoden om de dataset te vervolledigen. Dit is dezelfde afweging als van de reeds toegepaste onderzoeksmethoden:

Geofysisch onderzoek

Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
----------	--------	------------	--------------	------------

toelichting

Het onderzoeksgebied is beperkt in oppervlakte. Er is bovendien geen vraagstelling voor de uitvoering van een geofysisch onderzoek.

Vlakdekkende opgraving

Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
----------	--------	------------	--------------	------------

toelichting

Niet noodzakelijk.

Indien één of meerdere onderzoeksmethodes **noodzakelijk** zijn voor het vervolledigen van de archeologische dataset, worden deze in het programma van maatregelen besproken.

Te nemen maatregelen: JA NEE

Korte omschrijving:

Vrijgave van het terrein.

2.1.3 Waardering

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de archeologische sporen mogelijk is, kan ook een waardering van de site worden gedaan.

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel niet mogelijk is (onvoldoende data), dient de waardering te worden uitgesteld tot de dataset vervolledigd is.

Indien de site geen archeologisch kennispotentieel of potentieel op aanzienlijke archeologische kenniswinst bevat (door een totaal gebrek aan archeologische sporen en structuren), dan is de waarde van de site vanuit archeologisch standpunt uiteraard nul. Indien de site een aantal sporen en structuren bevat, dient het potentieel aan archeologische kenniswinst/kennisvermeerdering afgewogen te worden aan zowel de geplande werken als de maatschappelijke en economische investering die noodzakelijk is voor het bewaren van het archeologisch kennispotentieel.

Conform de CGP zijn ook onderzoeksvragen geformuleerd, die in de waardering van het onderzoeksgebied en de daarbinnen al dan niet aangetroffen archeologische sites, worden beantwoord. Gezien de slechte bewaring van de bodem en de afwezigheid van sporen met een archeologisch kennispotentieel, wordt enkel een **nuttige selectie** van de onderzoeksvragen uit het PVM overgenomen en beantwoord.

Deze onderzoeksvragen zijn:

- ♣ *Komt de aardkundige opbouw overeen met de bestaande en ontsloten gegevens?*

Neen, er is sprake van genivelleerd en zwaar verstoorde bodems, rechtstreeks op het Pleistoceen dekzand. De bodems moeten gekarteerd worden als OB of ON.

- ♣ *Zijn er grondsporen aanwezig?*

Ja, er zijn grondsporen aanwezig, maar:

- ♣ *Behoren de resten tot één of meerdere periodes?*

De sporen behoren tot een landindeling uit de 19e eeuw, een afvalkuil uit de periode 1940-1960 (of jonger) en een fase van sloop en bouw uit de 20e eeuw.

- ♣ *Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?*

De geplande werken hebben geen (nihil) impact op het archeologisch bodemarchief.

- ♣ *Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?*

De site heeft geen archeologisch kennispotentieel. Indien hieruit iets kan worden geleerd, dan is het dat nefaste bodemingrepen in het recente verleden geheel onder de radar kunnen blijven, tot het moment dat de eerste proefsleuf wordt getrokken.

2.2 Besluit

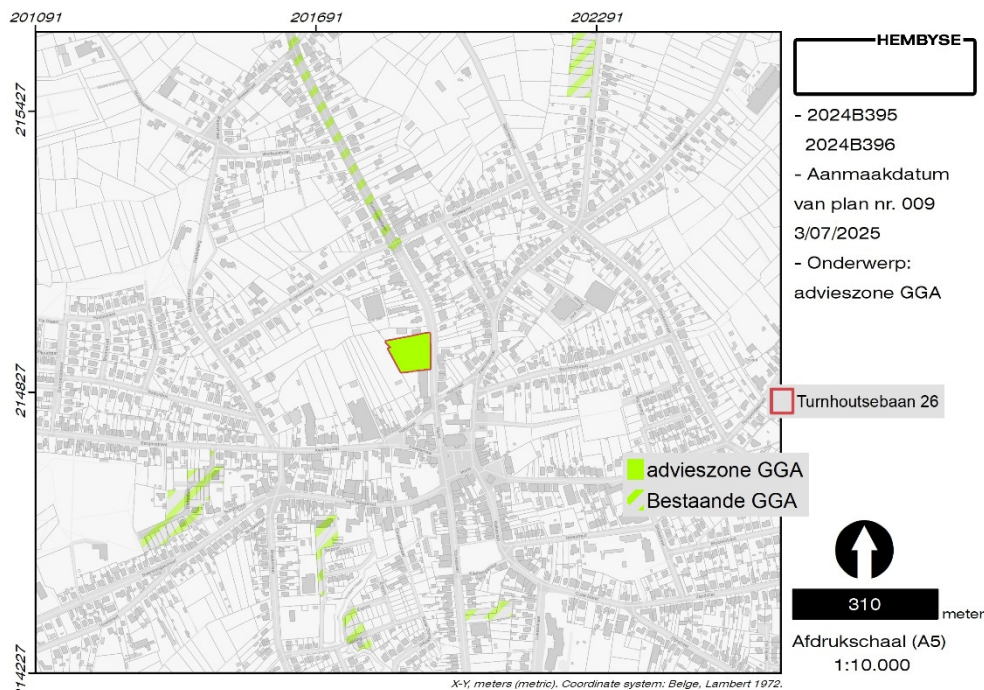
2.2.1 Vrijgave

BESLUIT: Directe vrijgave van het terrein binnen de reikwijdte van de geplande werken.

Het onderzoeksgebied bevat -binnen de reikwijdte van de geplande werken- geen archeologische sporen en dus ook allerminst een waardevolle archeologische site of vindplaats.

2.2.2 Advieszone GGA

Op basis van de archeologische dataset kan een deel van of het volledige onderzoeksgebied als GGA ("Gebied Geen Archeologie") worden gekarteerd, *indien* is aangetoond dat er geen kans meer is op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sites.

Figuur 1. Advieszone voor de opmaak van de GGA-kaart.

De advieszone omvat het volledige onderzoeksgebied.

Opgelet: de afwezigheid van archeologische sporen en structuren impliceert niet de afwezigheid van CTE.

2.2.3 Risico-analyse CTE

Op basis van de *Richtlijn Archeologie versus munitieopsporing / 16.11.2023* en de *Praktische Leidraad Preventief opsporen en ruimen van niet ontplofte conventionele en toxische explosieven in de ondergrond en de waterbodems / Actualisatie 2023* dient de erkend archeoloog een afweging te maken indien er binnen de reikwijdte van het archeologietraject kans is op het aantreffen van CTE.

Afweging:

Risico op aantreffen van CTE:			
<i>Geen</i>	<i>Laag</i>	<i>Gemiddeld</i>	<i>Hoog</i>
☐	☒	☐	☐
Te nemen maatregelen in functie van het archeologietraject:			
<i>Geen</i>		<i>Risico-analyse (zie PVM)</i>	
☒		☐	

Op basis van het proefsleuvenonderzoek kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van CTE klein is. De initiatiefnemer is zich echter bewust van het feit dat het onderzoeksgebied zonder remediërende maatregelen niet kan worden vrijgegeven op de aanwezigheid van CTE.

3 Literatuuroverzicht

3.1 Naslagwerken

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

De Decker S. & Jansen I., 2023. *Archeologie versus munitieopsporing / 16.11.2023*, Richtlijn Agentschap Onroerend Erfgoed, Brussel.

Dondeyne S., Vanierschot L., Langohr R., Van Ranst E. & Deckers J., 2015. *De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse Overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

Gysseling M., 1960. *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*, online te raadplegen.

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Villa Alauda* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/75550> (geraadpleegd op 25 juni 2025).

Lamberts M., Dirix E. & Valvekens L., 2022a. *Archeologienota Turnhoutsebaan 28 te Dessel, Deel 1 Verslag van Resultaten*, ABO archeologische rapporten 1700, Aartselaar.

Lamberts M., Dirix E. & Valvekens L., 2022b. *Archeologienota Turnhoutsebaan 28 te Dessel, Deel 2 Programma van Maatregelen*, ABO archeologische rapporten 1700, Aartselaar.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Mobiliteit & Openbare Werken; 2023. *PRAKTISCHE LEIDRAAD Preventief opsporen en ruimen van niet ontplofte conventionele en toxische explosieven in de ondergrond en de waterbodems. ACTUALISATIE 2023*; Brussel.

3.2 Online bronnen

- <http://www.geopunt.be/>
- <https://www.dov.vlaanderen.be/>
- <https://inventaris.onroendergoed.be/erfgoedobjecten/>
- <https://inventaris.onroendergoed.be/aanduidingsobjecten/>
- <https://cai.onroendergoed.be/>
- <http://uurl.kbr.be>
- <https://www.cartesius.be/>
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE
- <https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2>
- www.geologievannederland.nl
- <https://belgica.kbr.be/>

4 Lijst van figuren

Figuur 1. Advieszone voor de opmaak van de GGA-kaart. 13

<i>Hembyse Archeologie is een handelsnaam van de in 2017 opgerichte vennootschap Hembyse BV.</i>	
<i>Maatschappelijke zetel:</i>	<i>Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge</i>
<i>BTW:</i>	<i>BE 0677.720.687</i>
<i>IBAN:</i>	<i>BE25890214307282</i>
<i>BIC:</i>	<i>VDSP BE 91</i>
<i>BOIP</i>	<i>1510945</i>
<i>Telefoon:</i>	<i>0032 472 89 97 66</i>
<i>E-mail:</i>	<i>info@hembyse.net</i>
<i>Website:</i>	<i>www.hembyse.net</i>
<i>Sociale media:</i>	<i>https://www.facebook.com/HembyseArcheologie/</i>